

NOVE PROMENE NA GORE

DRASTIČNO ignorisanje svih prava i interesa osim bankarskih, koje predviđa Ministarstvo privrede u nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju, navode na pitanje zašto uopšte imamo stečaj? Zašto radnicima, dobavljačima i ostalim malim poveriocima stvaramo lažno uverenje da postoji zakonski način da od dužnika naplate ono što su zaradili? Bilo bi mnogo poštenije propisati da im sudija na prvom poverilračkom ročištu podeli motke i uputi ih da sami uteruju svoja potraživanja na način o kom država ne želi ništa da zna...
Učitelj neznalica i njegovi komiteti

Š T A N A M D O N O S I N A C R T Z A K O N A I Z M E N A M A I D O P U N A M A Z A K O N A O S T E Č A J U

MINISTARSTVO privrede je pripremlilo Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju koji će, ako bude usvojen, institucionalizovati najgore prakse proizišle iz nepreciznosti važećeg zakona, učvrstiti privilegovan položaj banaka, drastično otežati naplatu potraživanja radnicima, dobavljačima i ostalim malim poveriocima, praktično ukinuti reorganizaciju.

Da ne bude da samo kritikujemo...

Učitelj neznalica od 2013. godine realizuje projekat *Pravna pomoć radnicima i malim akcionarima u slučajevima političke zloupotrebe pravosuđa zarad ekonomskih interesa*, pokrenut kako bi unapredio pravno-politički položaj radnika u eri privatizacije.

U saradnji sa aktivistima radničkih grupa i pravnim timom okupljenim oko ovog projekta, krajem 2014. godine započeli smo rad na nacrtu zakona o stečaju i reorganizaciji, na osnovu iskustava projekta i radničkih borbi koje je projekat podržao. Osnovna načela na kojima je nacrt koncipiran bila su veće učešće poverilaca u stečajnom postupku i veće mogućnosti za reorganizaciju. Predvideli smo naročite garancije za učešće radnika u organima stečaja (kao grupe poverilaca kojima je zaštita kolektivnog interesa posebno otežana), i naročitu podršku radničkim grupama koje se organizuju oko projekata reorganizacije (kao grupi poverilaca posebno zainteresovanoj za reorganizaciju i opstanak preduzeća, odnosno svojih radnih mesta).

Nacrt zakona smo završili avgusta 2015. godine, i prodiskutovali ga u pojedinostima na četiri okrugla stola koja možete pogledati na našem youtube kanalu <https://www.youtube.com/user/radnickodrustvo>.

Uprkos brojnim pokušajima da ostvarimo saradnju sa opozicionim poslanicima u Narodnoj skupštini i drugim institucijama koje utiču na predlaganje i donošenje zakona, Nacrt nije naišao na podršku autoriteta u Srbiji. Ali je zato u slovenačkom parlamentu nedavno usvojen Zakon o radničkom otkupu (Zakon o delavskih otkupih – ZDO), koji predviđa vrlo slične mogućnosti da radnici pokrenu i otkupe preduzeća u stečaju.

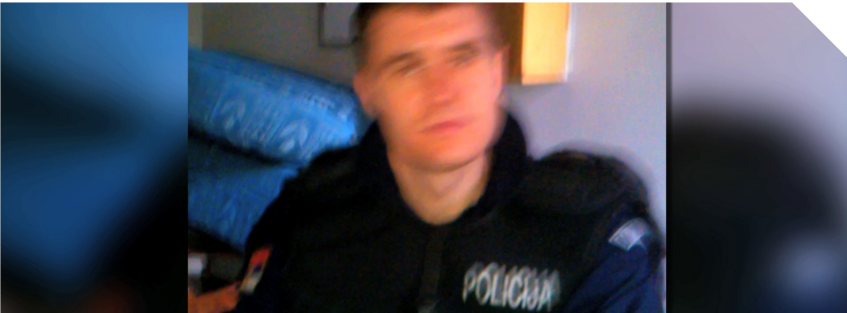
Jedan od članova radne grupe koja je radila na nacrtu zakona o stečaju i reorganizaciji je za Nacrt Ministarstva privrede rekao: „Kao da su čitali naš tekst i radili sve suprotno!“

Šta nam sprema Ministarstvo privrede?

U prošlom broju Biltena objavili smo tekst „Mali i veliki stečajni

za samoobrazovanje Bilten društvena pitanja

uciteljneznalica.org

Imenovati TO ratom

Petak 28. oktobar 2016. godine
u 17.00 h
Resavska 21, stan br. 5, Beograd
Učitelj neznalica i njegovi komiteti pozivaju vas na

Javno pisanje predloga za javnu raspravu o Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju

DO 30. oktobra možemo poslati Ministarstvu privrede pisane prigovore na Nacrt zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju. Nakon svodne usmene rasprave koja će se održati 28. oktobra u 12.00h u Privrednoj komori, organizovaćemo javno pisanje obrazloženja predloga oko kog smo se već sporazumeli na sastanku prošlog petka – da se ove štetne izmene i dopune moraju povući.

Borbu protiv zakonskih izmena koje podstiču samovolju banaka u Srbiji nastavićemo i nakon javne rasprave. Pozivamo vas da se uključite u svaki njen korak.

zalogom na imovini ili imovinskoj celini dužnika.

Svi stručnjaci sa kojima smo razgovarali o Nacrtu slažu se da predložena rešenja neće dovesti do većeg kreditiranja privrede. Naime, banke kada odlučuju o dodeli kredita za poslovne aktivnosti na prvom mestu analiziraju biznis plan i mogućnosti za otplatu kredita. Ukoliko im se poslovna ideja ne učini ostvarivom, banke sigurno neće dodeliti kredit samo zato što im zakon daje mogućnost da raspoložu stečajnom masom na štetu ostalih poverilaca.

Ne možemo sa sigurnošću da tvrdimo, ali stvarni razlozi za ozakonjavanje samovolje banaka po svojoj prilici leže u nastupajućoj privatizaciji javnih preduzeća. Prisetime se samo letošnjeg protesta radnika Apotekarske ustanove Novi Sad zbog preza-duženosti, kao i protesta protiv privatizacije Telekomu. Budući da država ima sve potrebne mehanizme da javno preduzeće zaduži kod banaka, a da sa druge strane ima negativno javno mnjenje o privatizaciji javnih preduzeća, odlivanje imovine javnih preduzeća kroz postupak izvršenja koji vode banke nameće se kao ugodno rešenje. Građani već mrze banke, a premijeru ne bi bilo prvi put da kuka u glas sa nama umesto da rešava probleme iz svog delokruga.

Ako vam se čini da smo otišli predaleko u pretpostavkama pozadine predloženih izmena, podsećamo vas da su bukvalno sve promene propisa o stečaju od 2000. godine do danas suštinski bile okvir za novu fazu privatizacije. No dobro, ako ovoga puta to i nije slučaj, ostaje nam samo problem da Ministarstvo privrede u Nacrtu zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju postavlja okvir za potpunu bankokratiju u Srbiji.

Podlo ubistvo reorganizacije

Podsećanja radi, nacrt zakona o stečaju i reorganizaciji koji je prošle godine uradila radna grupa okupljena oko Učitelja neznalice, predviđao je brojne mere kojima se reorganizacija stečajnih dužnika podstiče kao bolje rešenja od bankrota. Po našem konceptu:

- Reorganizacija se sprovodi uvek ako postoje ekonomsko opravdani uslovi za nastavak dužnikovog poslovanja i ako se time

obezbeđuje povoljnije namirenje poverilaca u odnosu na bankrotstvo.

- Radnici i bivši radnici stiču pravo podnošenja plana reorganizacije i Unapred pripremljenog plana reorganizacije (UPPR) bez obzira na to da li su stečajni poverioci, ukoliko plan predloži najmanje 30% od ukupnog broja radnika i bivših radnika.

- Realizacija plana reorganizacije presudno zavisi od toga u kojoj meri je plan reorganizacije zasnovan na realnim mogućnostima opravka dužnika. Loš i nerealan plan ne može dovesti do pozitivnih rezultata. Budući da je priprema plana reorganizacije veoma

važan segment, jedan od ključnih vidova pozitivne diskriminacije radnika i bivših radnika u nacrtu zakona je da troškove izrade UPPR-a i plana reorganizacije koji podnosi 30% radnika i bivših radnika snosi Fond solidarnosti. Ovi troškovi naročito podrazumevaju stručnu podršku neophodnu za usklađivanje plana sa realnim mogućnostima opravka subjekta reorganizacije. Radnici-podnosioci plana su u obavezi da odobrena sredstva vrate Fondu solidarnosti u roku od tri godina od dana usvajanja plana.

- Troškove realizacije plana reorganizacije koji podnosi 30% radnika i bivših radnika snosi Fond za razvoj. Radnici mogu planom predvideti da se ova sredstva konvertuju u kapital subjekta reorganizacije i da po tom osnovu steknu udele u subjektu reorganizacije, u kom slučaju radnici preuzimaju obavezu da sredstva vrate Fondu za razvoj u roku ne dužem od pet godina od dana usvajanja plana. Ukoliko ne predvide konverziju ulaganja u kapital, sredstva će Fondu za razvoj u roku ne dužem od pet godina od dana usvajanja plana reorganizacije vratiti subjekt reorganizacije.

- Plan reorganizacije i UPPR koji podnose radnici i bivši radnici oslobađa se obaveze plaćanja naknade za mišljenje koje izdaje organ nadležan za zaštitu konkurencije i organ nadležan za kontrolu državne pomoći.

- Odbacuje se važeće rešenja da se plan reorganizacije ne može podneti nakon donošenja rešenja o bankrotstvu. Nakon pravosnažnosti rešenja o bankrotstvu poverioci mogu usvojiti plan reorganizacije sve do donošenja rešenja o glavnoj deobi, ukoliko za usvajanje plana reorganizacije glasaju poverioci koji imaju najmanje 70% ukupnih potraživanja. Rešenjem o usvajanju plana reorganizacije, stečajni sudija stavlja van snage rešenje o bankrotstvu. Nakon donošenja rešenja o usvajanju plana reorganizacije, svaka dalja prodaja imovine od strane stečajnog upravnika smatra se radnjom od izuzetnog značaja, čime se dodatno štiti reorganizacija i usklađuje stečajni postupak sa njenom dinamikom.

- Stečajni upravnik ima pravo na posebnu naknadu ukoliko se usvoji plan reorganizacije. Ovom merom se stečajni upravnik motiviše ne samo da sam podnese plan reorganizacije, već i da vodi postupak u pravcu reorganizacije ukoliko je za nju zainteresovan drugi predlagač. Predložićemo i izmene Pravilnika o osnovama i merilima za određivanje naknade za rad i naknade troškova stečajnih upravnika koje predviđaju posebnu naknadu stečajnom upravniku ukoliko Skupština usvoji plan reorganizacije, i to uvećavanje naknade za 10% ukoliko se usvoji plan reorganizacije koji je predložilo drugo lice, a za 20% ukoliko stečajni upravnik predloži i sprovede plan reorganizacije.

- Posebnu mogućnost za nastavak dužnika kao privrednog subjekta daje odredba da ako u imovini stečajnog dužnika nakon namirenja svih poverilaca preostane stvari ili prava, stečajni sudija će rešenjem obustaviti stečajni postupak.

Nacrt koji je uradilo Ministarstvo privrede ide u potpuno suprotnom pravcu. Rokovi za podnošenje plana reorganizacije su pooštreni, što Ministarstvo ovako objašnjava:

Pojedina dosadašnja zakonska rešenja, uz različito tumačenje i različitu praktičnu primenu, dovodila su do dugotrajnih postupaka i višestrukog produženja rokova podnošenja planova reorganizacije. Nacrtom Zakona jasno je predviđen rok za podnošenje plana reorganizacije i jasno je propisana mogućnost samo jedne izmene plana reorganizacije (bilo u okviru postupka stečaja, bilo za unapred pripremljeni plan reorganizacije).

Naravno da treba sprečiti beskraino produženje rokova, to se podrazumeva. Međutim ostaje pitanje zašto se i dalje ne dozvoljava podnošenje plana reorganizacije nakon donošenja rešenja o bankrotstvu? I iskustvo i zdrav razum nalažu da zamislimo situaciju u kojoj će godinu dana nakon donošenja rešenja o bankrotstvu neki pogon stečajnog dužnika ostati neprodan, a na tržištu će se iznenada stvoriti uslovi za njegovu reorganizaciju. Šta to tačno štiti Ministarstvo privrede kad ne dozvoljava da se opisana situacija razreši u korist svih učesnika u postupku, očuvanja delatnosti dužnika i radnih mesta?

Istovremeno dok ograničava mogućnosti za reorganizaciju,

Ministarstvo predviđa veće mogućnosti za izdavanje stečajnog dužnika u zakup:

Na prvom mestu, otvorena je mogućnost da predmet zakupa ne bude samo poseban deo imovine ili imovinska celina stečajnog dužnika, već i stečajni dužnik kao pravno lice. Predloženim rešenjem je omogućeno da stečajni dužnik nastavi da posluje u okvirima dotadašnje delatnosti, čime se obezbeđuje očuvanje sredstava stečajnog dužnika i očuvanje radnih mesta, uz specifičnosti činjenice da je privredno društvo u stečajnom postupku. Na taj način se doprinosi vrednosti stečajnog dužnika u slučaju prodaje kao pravnog lica, dok se trećim licima, potencijalnim kupcima, omogućava da – pored pravnog lica, steknu i profesionalnu radnu snagu, upoznatu sa procedurama i načinom rada. Dakle, ovakvo rešenje uvećava mogućnosti efikasne i uspešne prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, jer bi treća lica svakako mogla da pokažu daleko veću zainteresovanost za kupovinu stečajnog dužnika koji je poslovno aktivan u sferi svoje delatnosti.

Ako Ministarstvo već želi da uključi treća lica i time podstakne nastavak poslovanja dužnika, što zvuči kao dobra ideja, zašto se to čini tako što im se omogućava zakup dužnika kao pravnog lica? Zašto im se ne da pravo da i oni podnesu plan reorganizacije, što je daleko transparentniji postupak od izdavanja dužnika u zakup?

Dugoročno gledano, pooštavanje uslova za podnošenje plana reorganizacije sa jedne strane, i potpuna liberalizacija zakupa stečajnog dužnika sa druge strane, verovatno predstavljaju najštetnije aspekte Nacrta. Pitamo se ko će više ikada imati interes da predloži plan reorganizacije i da radi na njegovom ispunjenju, kada ima mogućnost da uzme preduzeće u zakup bez ikakve odgovornosti osim da plaća kiriju. I ovde se postavlja pitanje zašto u Zakonu o stečaju uopšte imamo institut reorganizacije? Poštenije bi bilo da se reorganizacija potpuno ukine, nego da se fiktivnom mogućnošću reorganizacije, koja postoji samo na papiru, subjekti u stečaju dovode u zabludu da zakonodavac ima na umu razvoj privrede i društva.

Očigledno je da jedino što zakonodavac ima na umu jeste jačanje samovolje finansijskih centara moći, i produbljivanje nesigurnosti i ranjivosti svih ostalih.

Tekst je napisan na osnovu više razgovora koje su prošle nedelje povodom Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o stečaju vodili članovi Učitelja neznalice, radne grupe koja je radila nacrt zakona o stečaju i reorganizaciji, kolektiva Marks21 i Socijaldemokratske unije.

Uredio: Ivan Zlatić

Utorak 1. novembar 2016. godine
u 18.00 h
Resavska 21, stan br. 5, Beograd
Učitelj neznalica i njegovi komiteti pozivaju vas na treći u seriji društvenih razgovora
Na kraju će ispasti da smo mi tukli policiju pod nazivom

SVEDOČENJE JE NAŠA SNAGA

SVA iskustva koja smo čuli od radničkih aktivista, članova inicijative Ne da(vi)mo Beograd i drugih učesnika u prethodnim razgovorima iz ove serije, jasno ukazuju da je naše svedočenje jedina efikasna prepreka lažima i nasilju vlasti.

Najpouzdaniji mehanizam da sud radi po zakonu je da u publici sede građani kojima je stalo do istine.

Najsigurniji način da sprečimo prinudna iseljenja je da se pojavimo na licu mesta u što većem broju i pokažemo da nas boli nepravda.

Njihovu interpretaciju ko je koga tukao, ko je kralo a ko sprečio krađu, možemo oboriti samo ako pažljivo istražimo i dobro objasnimo šta se to dodavola zaista desilo!

Pozivamo vas na razgovor i dogovor šta možemo učiniti da laži i nasilje oko nas više ne prolaze bez svedoka.

Kao uvod u razgovor emitovaćemo kratki dokumentarni film „Iseljenje“, o progono stanaar samačkog hotela Trudbenika na Novom Beogradu. Film je sastavljen od snimaka mobilnim telefonima koje su napravili komšije i prijatelji.

Izdavač:
Učitelj neznalica i njegovi komiteti
Uredništvo:
Vahida Ramujkić, Noa Treister,
Vladimir Novaković, Ivan
Velisavljević, Ivan Zlatić
Dizajn i prelom:
Matija Medenica

donator:

FONDACIJA ZA OTVORENO DRUŠTVO • OPEN SOCIETY FOUNDATION

partneri:

Imenovati
TO
ratom

Savez za radničko društvo

